

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จใน การศึกษาระดับปริญญาเอกใน ประเทศไทย

วรรณิ ชลนภาสถิตย์*

อรุณี นรินทรกุล ณ ออยุธยา**

พรรณพิมล ก้านกนก***

Received : November 10, 2020

Revised : December 23, 2020

Accepted : December 23, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการศึกษาระดับปริญญาเอกในประเทศไทย และ 2) การวางแผนชีวิตของผู้ศึกษาระดับปริญญาเอก ประชากรที่ศึกษาคือ ดุษฎีบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระหว่างปีการศึกษา 2558-2562 จากมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนที่มีระบบการสอบแบบปิด แบบเปิด และแบบตลาดวิชา จำนวน 17 คน ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและรายงานวิจัย การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ และการสัมภาษณ์เชิงลึก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามอยู่ระหว่าง 0.67-1.00

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการศึกษาระดับปริญญาเอกในประเทศไทยประกอบด้วย 3 ปัจจัยคือ (1) เงิน ที่จะต้องนำมาใช้จ่ายเป็นค่าเล่าเรียน (2) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นตัวผลักดันให้นักศึกษาทำงานได้เสร็จทันเวลาและจบเร็วขึ้น และ (3) การมีอาจารย์ที่ปรึกษาที่คุยกันรู้เรื่องและเข้าใจนักศึกษา ทำให้นักศึกษาเชื่อมั่นว่าจะสามารถเรียนจบปริญญาเอกได้ และ 2) การวางแผนชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาเอกเกี่ยวข้องกับตัวแปรที่สำคัญ 3 ด้าน คือ การวางแผนด้านการเงิน การวางแผนด้านการ

ผู้รับผิดชอบบทความ : รองศาสตราจารย์วรรณิ ชลนภาสถิตย์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2086 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240 E-mail : damwan59303@gmail.com

* พ.บ.ม. (การเงิน) รองศาสตราจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

** พ.บ.ม. (การเงิน) รองศาสตราจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

*** พ.บ.ม. รองศาสตราจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

เรียน และการวางแผนด้านอาชีพ นอกจากนี้ยังพบว่า หลักหรือวิธีการเรียนให้ประสบความสำเร็จในระดับปริญญาเอกคือ ผู้ศึกษาจะต้องมีความมุ่งมั่น ตั้งใจ มีวินัย อดทน มีการวางแผนการเรียน จัดสรรเวลาในการเรียนและอ่านหนังสือ

คำสำคัญ : ปัจจัยของความสำเร็จ / ปริญญาเอก / การศึกษา / ประเทศไทย

The Study of Factors Affecting The Success of a Doctoral Degree in Thailand

Wanee Chonnasatid*

Arunee Narintarakul Na Ayuthaya**

Panpimol Kankanoke***

Abstract

The objectives of this research were to study : 1) the factors affecting the success of doctoral degree study in Thailand ; and 2) life planning of doctoral degree students. The research samples comprised 17 doctoral degree holders who graduated during the 2015 – 2019 academic years from state and private universities with the normal (closed), open and free admission systems. Data were collected from the study of documents and research reports, informal interviews, and in-depth interviews. The research tool used in qualitative study was an interview form created by the researchers based on the concepts, theories, and related research studies, with the IOCs of the items ranging from 0.67 – 1.00

Research findings revealed that :1) there were three factors affecting the success of doctoral degree study in Thailand including: (1) the money to be used as expenditure on tuition and fees; (2) the doctoral dissertation advisors who encouraged the students to complete their study within the time limit and graduate sooner; and (3) dissertation advisors who could communicate well with the students and understand them would enhance their confidence that they could complete their doctoral degree study; and 2) the life planning of doctoral degree students which involved three important factors, namely, the planning on financial matters, the planning on studying, and the

Corresponding Author : Associate Professor Wanee Chonnasatid, Faculty of Business Administration, Ramkhamhaeng University, 2086 Ramkhamhaeng Road, Huamark Subdistrict, Bang Kapi District, Bangkok 10240, E-mail : damwan59303@gmail.com

* M.B.A. (Finance) Associate Professor, Faculty of Business Administration, Ramkhamhaeng University

** M.B.A. (Finance) Associate Professor, Faculty of Business Administration, Ramkhamhaeng University

*** M.B.A. Associate Professor, Faculty of Business Administration, Ramkhamhaeng University

planning on career. In addition, it was found that the underlying principles for achieving success in doctoral degree study were that the students must have their commitment, attention, discipline, perseverance, planning for study, and allocation of sufficient time for learning and reading.

Keywords : Success factors / Doctoral degree / Education / Thailand

1. บทนำ

กการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่ประกอบด้วยกระบวนการและวิธีการต่าง ๆ ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพที่ดีขึ้น การศึกษาจึงถูกยกให้เป็นสิ่งที่ทรงคุณค่าและถูกปลูกฝังให้เป็นค่านิยมที่ดีของสังคม ทรัพยากรมนุษย์เป็นพื้นฐานที่สำคัญของประเทศ และเป็นตัวแปรสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติ การศึกษาจึงเปรียบเสมือนหัวใจสำคัญของการพัฒนาประเทศ นักวิชาการแขนงต่าง ๆ มีมุมมองในคุณค่าและความสำคัญของการศึกษาที่แตกต่างกัน นักเศรษฐศาสตร์มองว่า การศึกษาเป็นการสะสมทุนมนุษย์และมีผลในการลงทุนเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ นักรัฐศาสตร์เห็นว่า การศึกษาเป็นการเตรียมคนเพื่อเป็นพลเมืองที่ดีในระบอบประชาธิปไตย นักสังคมวิทยาเห็นว่า การศึกษาเป็นการช่วยมนุษย์ให้มีชีวิตที่สมบูรณ์ ผูกพันอยู่กับประเพณีเดิมน้อยลง และพร้อมที่จะพัฒนาไปสู่สังคมที่ทันสมัยกว่า (Harbinson & Myers, 1964: 2-3)

ในปัจจุบันสภาวะทางเศรษฐกิจและสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพราะความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การเปิดเสรีทางการค้า การติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศที่สะดวกและรวดเร็ว รัฐจึงต้องพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพเท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก ไม่เพียงลงทุนการศึกษาภาคบังคับคือ ระดับประถมศึกษาเท่านั้น แต่ต้องลงทุนการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นคือ ระดับมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษา

บนพื้นฐานของการศึกษาระดับอุดมศึกษาซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับคือ ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก คนจำนวนมากสามารถพัฒนาตนเองจนเรียนจบปริญญาตรี คนจำนวนหนึ่งสามารถต่อยอดเรียนจนจบปริญญาโท ขณะที่มีคนอีกจำนวนหนึ่งพยายามที่จะเรียนให้จบปริญญาเอก โดยมีหลักคิดที่ว่า การศึกษาช่วยเพิ่มพูนความรู้ ช่วยพัฒนาศักยภาพของคนให้สูงขึ้น เมื่อทรัพยากรมนุษย์มีประสิทธิภาพ ประเทศชาติย่อมเจริญก้าวหน้า รัฐบาลไทยจึงให้ความสำคัญอย่างมากกับการศึกษา โดยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในยุทธศาสตร์ที่ 1 มุ่งเน้นการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ รัฐออกนโยบายด้านการศึกษาที่สำคัญหลายอย่าง เช่น นโยบายการศึกษาฟรี 15 ปี การจัดตั้งกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) โครงการเงินกู้เพื่อการศึกษาที่ผูกพันกับรายได้ในอนาคต (กรอ.) เป็นต้น

เป็นที่ยอมรับกันว่า ผู้ที่เรียนจบสูง เป็นผู้มีโอกาสในการทำงานและมีเงินเดือนสูง ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและธุรกิจ (EIC) ธนาคารไทยพาณิชย์ จึงได้สำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลจากผู้สมัครงานตามระดับการศึกษาว่า 7 แสนรายจากเว็บไซต์หางานของไทย เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของเงินเดือนในแต่ละระดับ พบว่า “ยิ่งจบสูง เงินเดือนยิ่งมาก ยิ่งเกรดสวย เงินเดือนยิ่งเยอะ” กล่าวคือ ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับเงินเดือนของผู้สมัครงาน คนที่จบปริญญาตรีซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่าง (ร้อยละ 84 ของจำนวนผู้สมัครทั้งหมด) มีเงินเดือนเฉลี่ยอยู่ที่ 1.7 หมื่นบาท ระดับการศึกษา

ที่สูงขึ้นไป ได้แก่ ระดับปริญญาโทและปริญญาเอก จะมีเงินเดือนเฉลี่ยอยู่ที่ 2.4 หมื่นบาท และ 3.6 หมื่นบาท ตามลำดับ และพบว่า ผลการเรียนรู้ส่งผลต่อระดับเงินเดือนเป็นเวลาอย่างน้อย 10 ปี เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของเงินเดือนระหว่างผู้สมัครงานที่ได้เกรดเฉลี่ยตอนเรียนปริญญาตรีต่ำ (อยู่ในช่วง 2.0-2.5) กับผู้สมัครงานที่ได้เกรดเฉลี่ยตอนเรียนปริญญาตรีสูง (อยู่ในช่วง 3.5-4.0) คนที่ได้เกรดเฉลี่ยสูงจะได้เงินเดือนเริ่มต้นสูงกว่าประมาณ 1.7 พันบาท โดยเฉลี่ยคนที่ได้เกรดเฉลี่ยสูงจะมีเงินเดือนสูงกว่าคนที่ได้เกรดเฉลี่ยต่ำในช่วง 10 ปีแรกหลังจากเรียนจบ ทั้งจากเงินเดือนเริ่มต้นที่ต่างกันและอัตราการขึ้นเงินเดือน (www.marketingoops.com/reports/industry-insight/education-salary)

แต่ละคนมีเหตุผลในการเรียนต่อระดับปริญญาเอกแตกต่างกันไป เช่น ผู้ที่เป็นอาจารย์จำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพของตัวเองให้สูงขึ้นและเพื่อเป็นการประกันคุณภาพหลักสูตรที่เปิดสอนและดูแลอยู่ คนที่อยู่ในวัยทำงานอาจมีเป้าหมายเพื่อหางานใหม่ เพื่อก้าวไปสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้น เพื่อสร้างความภาคภูมิใจให้กับตัวเองและครอบครัว บ้างมองว่าการเรียนต่อปริญญาเอกเพื่อค้นหาคำตอบในระดับที่หมดข้อสงสัย ได้ศึกษาในประเด็นที่สนใจอย่างถ่องแท้ ได้นำองค์ความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์และอาจกลายเป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้น เพราะไม่มีใครที่จะรอบรู้ได้มากกว่าเรา ได้เป็นนักวิชาการที่มีความอิสระได้ทำงานร่วมกับนักวิจัยเก่งๆ โดยไม่มีกรอบของเวลามาเป็นตัวบังคับ บางคนอาจพบว่าการเรียนจบปริญญาเอกเป็นการเพิ่มโอกาสในชีวิตของตัวเอง เพราะสามารถประกอบอาชีพต่าง ๆ

ได้หลายอย่าง เช่น เป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัย เป็นนักวิจัยในสถาบันต่าง ๆ ที่มีชื่อเสียง เป็นที่ปรึกษาให้กับบริษัทใหญ่ ๆ เพราะทักษะที่เกิดจากการเรียนทำให้รู้กระบวนการในการค้นหาข้อมูล มาแก้ไขปัญหา รู้เท่าทันคนอื่น สามารถสอนคนอื่นให้รู้ถึงกระบวนการค้นหาคำตอบได้ ซึ่งทักษะในการถ่ายทอดความรู้สู่คนอื่นนี้เป็นเรื่องง่ายตายที่ผู้เรียนจบปริญญาเอกจะสื่อสารผ่านการเขียนบทความ การนำเสนอผลงาน การตอบคำถามในที่สาธารณะ และเอาตัวรอดได้ในภาวะคับขัน (thaisky.com/reasons-to-do-phd)

เมื่อพิจารณาจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย ปีการศึกษา 2560 แยกเป็นระดับปริญญาตรีปริญญาโท และปริญญาเอก พบว่า มีผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 243,153 คน คิดเป็นร้อยละ 87.36 ระดับปริญญาโทจำนวน 31,273 คน คิดเป็นร้อยละ 11.24 ระดับปริญญาเอกจำนวน 3,905 คน คิดเป็นร้อยละ 1.40 (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2562: 66-75) จะเห็นได้ว่าจำนวนผู้ศึกษาจบระดับปริญญาเอกในประเทศไทยยังมีจำนวนน้อยมาก เนื่องมาจากเหตุผลหลายประการ เช่น คนพอใจกับความมั่นคงของงานที่ทำอยู่ จึงไม่จำเป็นต้องเรียนต่อ การเรียนระดับปริญญาเอกมีค่าใช้จ่ายสูง ต้องมีการวางแผนทั้งด้านการเงิน การเรียน และการดำเนินชีวิต หากขาดแคลนทุนทรัพย์ ขาดความตั้งใจจะมีความเสี่ยงที่จะเรียนไม่จบ เพราะต้องเรียนควบคู่ไปกับการทำงานหรือต้องมีภาระในการดูแลครอบครัว ต้องอยู่ในสภาวะแวดล้อมที่กดดัน กล่าวคือ ในระหว่างที่

เรียนอาจมีภาวะกดดันทางจิตใจ เช่น เกิดความเครียด วิตกกังวล ท้อแท้ หมดหวัง เป็นต้น เวลาของการเรียนปริญญาเอกกว่าครึ่งต้องใช้ไปกับการทำงานวิจัย ซึ่งต้องค่อย ๆ คิดและแก้ปัญหา แม้ว่าคนส่วนใหญ่ที่เรียนต่อระดับปริญญาเอกจะเป็นคนที่หัวดีและมีความมุ่งมั่น แต่ถ้างานวิจัยที่เกิดความผิดพลาดบ่อย ๆ หรือทุ่มเททำวิจัยมาทั้งปี แต่ไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย อาจขาดความมั่นใจไปได้ หรือบางคนสร้างโมเดลขึ้นมา แต่ทำนายอะไรไม่ได้เลยก็มี ปัญหาเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งบั่นทอนจิตใจของผู้ที่เรียนปริญญาเอกไม่ใช่น้อย ดังนั้น การศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการศึกษาระดับปริญญาเอก น่าจะเป็นการช่วยยืนยันถึงความสัมพันธ์ของการวางแผนชีวิต (life planning) กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (achievement motivation) ของผู้เรียนปริญญาเอก และสะท้อนให้ทราบถึงปัจจัยสำคัญที่เป็นจุดแข็ง และโอกาสที่จะช่วยสร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้ที่สนใจจะเรียนต่อระดับปริญญาเอก ได้ศึกษาสำเร็จอย่างราบรื่นตามแผนที่ได้วางไว้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการศึกษาระดับปริญญาเอกในประเทศไทย
- 2) เพื่อศึกษาการวางแผนชีวิตของผู้ศึกษาระดับปริญญาเอก

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ผู้ให้ข้อมูลหลักและการคัดเลือก

1) ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ คุชฎีบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระหว่างปีการศึกษา 2558-2562 จากมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน

2) การคัดเลือก กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้หลักทฤษฎีความน่าจะเป็น (non-probability sampling) ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) จากมหาวิทยาลัยเปิดของรัฐ มหาวิทยาลัยปิดของเอกชน มหาวิทยาลัยเปิดของรัฐ มหาวิทยาลัยตลาดวิชาของรัฐรวมทั้งสิ้น 17 คน ดังนี้

(1) คุชฎีบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยเปิดของรัฐ ได้แก่ มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยขอนแก่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม รวมจำนวนทั้งสิ้น 7 คน

(2) คุชฎีบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยปิดของเอกชน ได้แก่ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และมหาวิทยาลัยรังสิต รวมจำนวนทั้งสิ้น 4 คน

(3) คุชฎีบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยเปิดของรัฐ ได้แก่ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช รวมจำนวนทั้งสิ้น 3 คน

(4) คุชฎีบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยตลาดวิชาของรัฐ ได้แก่ มหาวิทยาลัยรามคำแหง รวมจำนวนทั้งสิ้น 3 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นเครื่องมือที่

พัฒนาขึ้นมาเพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับการวิจัย นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และภาษาที่ใช้ เพื่อหาข้อคำถามที่มีความตรงสูงและมีความชัดเจนมาใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ จากนั้นนำมาหาค่า IOC ของเครื่องมือ (Index of Item Objective Congruence) โดยใช้สูตร

$$\text{IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ $\sum R$ = ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป จึงจะถือว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และสามารถนำมาใช้เป็นข้อคำถามได้ จากการทดสอบพบว่า ข้อคำถามของงานวิจัยนี้มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 สามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยได้

2) ลักษณะของแบบสัมภาษณ์การวิจัยเชิงคุณภาพ

แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ มีคำถามดังนี้ 1) ชื่อ-นามสกุลของผู้ให้สัมภาษณ์ 2) อายุของผู้ให้สัมภาษณ์ 3) อาชีพ/ตำแหน่งปัจจุบันของผู้ให้สัมภาษณ์ 4) รายได้ของผู้ให้สัมภาษณ์ 5) ชื่อหน่วยงานของผู้ให้สัมภาษณ์ และ

6) ปีการศึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความสำเร็จในการศึกษา มีคำถามดังนี้ 1) อายุมีผลต่อการเรียนและความสำเร็จในเรียนปริญญาเอกหรือไม่ 2) อาชีพมีผลต่อการเรียนและความสำเร็จในการเรียนปริญญาเอกหรือไม่ 3) รายได้มีผลต่อการเรียนและความสำเร็จในการเรียนปริญญาเอกหรือไม่ 4) สุขภาพมีผลต่อการเรียนและความสำเร็จในการเรียนปริญญาเอกหรือไม่ 5) การสนับสนุนของครอบครัวมีผลต่อการเรียนและความสำเร็จในการเรียนปริญญาเอกหรือไม่ 6) การสนับสนุนของที่ทำงานมีผลต่อการเรียนและความสำเร็จในการเรียนปริญญาเอกหรือไม่

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีคำถามดังนี้ 1) มีทัศนคติอย่างไรต่อการเรียนปริญญาเอก 2) อะไรคือแรงผลักดันที่ทำให้เรียนปริญญาเอก/สิ่งที่ทำให้มั่นใจว่าพร้อมเรียนปริญญาเอก 3) อะไรที่ทำให้เชื่อมั่นว่าสามารถเรียนจบปริญญาเอก 4) ปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จในการเรียนปริญญาเอก (อาจารย์ผู้สอน อาจารย์สถานที่ วัสดุ-อุปกรณ์ ชื่อเสียงของหลักสูตร/สถาบันการศึกษา) 5) ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาปริญญาเอกมีคุณค่าและคุ้มกับเวลาที่ใช้ไปหรือไม่ 6) ความคาดหวังจากการเรียนปริญญาเอก ความคาดหวังก่อนเรียนเป็นอย่างไร 7) หลังจากเรียนจบแล้วตรงกับความคาดหวังหรือไม่ 8) สิ่งที่จะได้รับหลังเรียนจบ/ชีวิตจะเปลี่ยนไปอย่างไร (การเปลี่ยนแปลงของชีวิตส่วนตัว การเปลี่ยนแปลงของชีวิตด้านการทำงาน (อาชีพ) การเปลี่ยนแปลงของชีวิตด้านครอบครัว/สังคมรอบข้าง)

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนชีวิต มีคำถามดังนี้ 1) การวางแผนด้านการเงิน มีการหาข้อมูลเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการเรียนกับสถาบันการศึกษาอื่น ๆ หรือไม่ มีการวางแผนด้านการเงินหรือไม่ เงินที่ใช้ศึกษามาจากแหล่งใด 2) การวางแผนด้านการเรียน มีการเตรียมความพร้อมก่อนเรียนปริญญาเอกหรือไม่ ก่อนเรียนปริญญาเอกมีการวางแผนไว้นานเพียงใด มีการวางแผนกำหนดเวลา ทำตารางการเรียน/ตารางการทำงานหรือไม่ มีหลักหรือวิธีการเรียนอย่างไรให้ประสบความสำเร็จ 3) การวางแผนด้านอาชีพ หลังจากเรียนจบปริญญาเอกแล้วประสงค์จะเรียนอะไรต่ออีกหรือไม่ หลังจากเรียนจบปริญญาเอกแล้วประสงค์จะเปลี่ยนงานหรือไม่ หลังจากเรียนจบปริญญาเอกแล้วจะส่งผลกระทบต่องานประจำอย่างไร

ตอนที่ 5 ปัญหาและอุปสรรคของการศึกษาระดับปริญญาเอก มีคำถามดังนี้ 1) การศึกษาระดับปริญญาเอกมีปัญหาและอุปสรรคใดบ้าง 2) มีแนวทางการแก้ไขปัญหาระหว่างเรียนอย่างไร 3) ข้อ เสนอแนะอื่น ๆ

3) การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล ใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (triangulation) เพื่อให้ได้ความเที่ยงตรง และความเชื่อมั่น โดยใช้เทคนิควิธีหลายวิธีที่ต่างกันในการเก็บรวบรวมข้อมูลในเรื่องเดียวกัน ซึ่งการศึกษาวิจัยนี้ ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและรายงานวิจัย การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (informal interview) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) ถ้าข้อมูลที่ได้จากเทคนิควิธีต่าง ๆ มีความแตกต่างหรือขัดแย้งกัน ผู้วิจัย จะทำการเก็บรวบรวมซ้ำอีก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกัน จนกระทั่งได้ข้อมูลที่ตรวจสอบแล้วว่าเหมือนกันและมีความเชื่อถือได้ จึงจะถือว่าเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง (สุภาวงศ์ จันทวานิช, 2539)

4) การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลตามประเด็นในแบบสัมภาษณ์ บันทึกข้อมูลด้วยวิธีการเขียนลงสมุดบันทึก การบันทึกเสียง การถ่ายภาพนิ่ง โทรศัพท์ติดต่อนัดหมายผู้ให้ข้อมูลหลักทุกคนให้แน่นอนก่อนเข้าพบ เพื่อทำการสัมภาษณ์

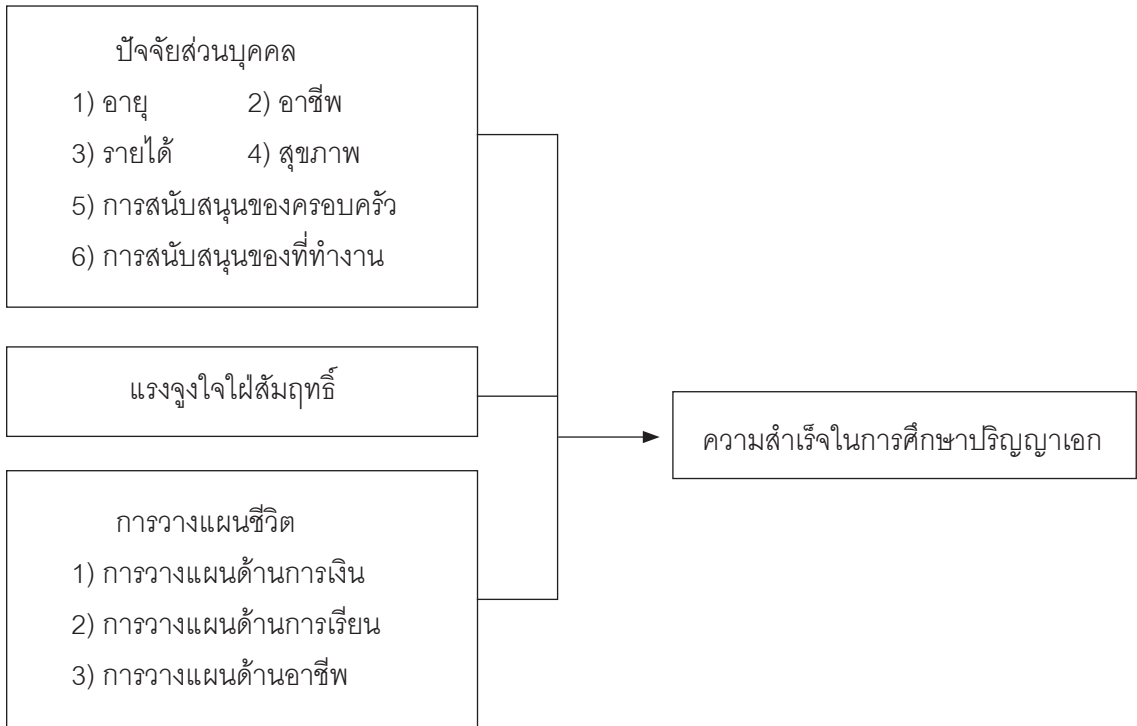
5) การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) นำเสนอในรูปความเรียงประกอบตาราง

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้มีกรอบแนวคิดการวิจัย แสดงได้ดังภาพที่ 1

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

5. ผลการวิจัย

เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จึงกำหนดและแปลความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้แทนการอ้างอิง ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

D1 หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลหลักที่ทำงานอยู่ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

D2 หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลหลักที่ทำงานอยู่ องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน)

D3 หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลหลักที่ทำงานอยู่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ วิทยาเขตปราจีนบุรี

D4 หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลหลักที่ทำงานอยู่ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

D5 หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลหลักที่ทำงานอยู่ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดขอนแก่น

D6 หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลหลักที่ทำงานอยู่ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข

D7 หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลหลักที่ทำงานอยู่ บริษัท ยีนส์คอปอเรชั่น จำกัด

D8 หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลหลักที่ทำงานอยู่ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จังหวัดราชบุรี

D9 หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลหลักที่ทำงานอยู่ โรงเรียนอนุบาลปราณี จังหวัดสุพรรณบุรี

D10 หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลหลักที่ทำงานอยู่ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข

D11 หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลหลักที่ทำงานอิสระ

D12 หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลหลักที่ทำงานอยู่ บริษัท วีพี โคซซิ่ง แอนด์คอน ซัลติง จำกัด

D13 หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลหลักที่ทำงานอยู่ บริษัท Kama และบริษัทด้าน Mechanical

D14 หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลหลักที่ทำงานอยู่ บริษัท เจนบรรเจิด จำกัด

D15 หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลหลักที่ทำงานอยู่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

D16 หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลหลักที่ทำงานอยู่ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

D17 หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลหลักที่ทำงานอยู่ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลหลัก

การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย ประเภทและชื่อของมหาวิทยาลัยที่ผู้ให้ข้อมูลหลักศึกษา ปีการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา เพศ อายุ อาชีพ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลหลัก

ประเภท มหาวิทยาลัย	ชื่อมหาวิทยาลัย	ปีการศึกษา ที่จบ	ชื่อผู้ให้ ข้อมูล หลัก	เพศ	อายุ (ปี)	อาชีพ
มหาวิทยาลัยปิด ของรัฐ	มหาวิทยาลัยศิลปากร	2561	D1	ชาย	40	อาจารย์ประจำ
		2561	D2	ชาย	38	พนักงานองค์การ มหาชน
		2562	D3	ชาย	53	อาจารย์ประจำ
	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	2561	D4	ชาย	32	อาจารย์ประจำ
		2562	D5	ชาย	38	อาจารย์ประจำ
	จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย	2558	D6	หญิง	51	ข้าราชการ ชำนาญการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม	2561	D7	ชาย	37	ธุรกิจส่วนตัว	
มหาวิทยาลัยปิด ของเอกชน	มหาวิทยาลัยธุรกิจ บัณฑิตย์	2559	D8	ชาย	56	อาจารย์ประจำ
		2561	D9	หญิง	56	ผู้รับใบอนุญาต และประกอบการ โรงเรียน
	มหาวิทยาลัยรังสิต	2562	D10	หญิง	57	ข้าราชการ ผู้เชี่ยวชาญ
		2562	D11	หญิง	57	อิสระ
มหาวิทยาลัย เปิดของรัฐ	มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมมาธิราช	2562	D12	ชาย	35	CFO & HR บริษัทเอกชน
		2558	D13	ชาย	64	Executive Director และที่ปรึกษาบริษัท
		2562	D14	หญิง	56	ที่ปรึกษาในธุรกิจ ครอบครัว
มหาวิทยาลัย ตลาดวิชาของรัฐ	มหาวิทยาลัย รามคำแหง	2562	D15	หญิง	47	อาจารย์ประจำ
		2562	D16	หญิง	33	อาจารย์ประจำ
		2562	D17	หญิง	44	อาจารย์ประจำ

จากข้อมูลในตารางที่ 1 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลหลักเรียนในมหาวิทยาลัยเปิดของรัฐมากที่สุด จำนวน 7 คน (ร้อยละ 41.17) รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยปิดของเอกชน จำนวน 4 คน (ร้อยละ 23.53) มหาวิทยาลัยเปิดของรัฐ และมหาวิทยาลัยตลาดวิชาของรัฐ จำนวน 3 คนเท่ากัน (ร้อยละ 17.65)

จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มหาวิทยาลัยรามคำแหง มากที่สุด แห่งละ 3 คน (ร้อยละ 17.65) รองลงมา คือ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต แห่งละ 2 คน (ร้อยละ 11.76) จบปีการศึกษา 2562 มากที่สุด จำนวน 9 คน (ร้อยละ 52.94) รองลงมาคือ ปีการศึกษา 2561 จำนวน 5 คน (ร้อยละ 29.41)

ผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นเพศชาย จำนวน 9 คน (ร้อยละ 52.94) เพศหญิง จำนวน 8 คน (ร้อยละ 47.06) อายุอยู่ระหว่าง 32-64 ปี มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 47 ปี ประกอบอาชีพอาจารย์ในมหาวิทยาลัยมากที่สุด จำนวน 8 คน (ร้อยละ 47.06) รองลงมาคือ ทำธุรกิจส่วนตัว/อิสระ จำนวน 6 คน (ร้อยละ 35.29)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความสำเร็จในการศึกษา

2.1 อายุกับความสำเร็จในการเรียนปริญญาเอก ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่เห็นว่า อายุไม่เป็นอุปสรรคต่อการเรียน ดังคำกล่าวที่ว่า

“อายุไม่มีผลต่อการเรียนและไม่มีผลต่อการสำเร็จการศึกษา เพราะคนมีอายุจะมีประสบการณ์ที่ทำให้มั่นใจว่าเรียนได้ ได้ข้อคิดมาจากศาสตราจารย์ที่อังกฤษว่าอายุเป็นเพียงตัวเลข อายุเป็นเพียงปัจจัยอย่างหนึ่ง อย่าให้มาเป็นอุปสรรค” (D14 นามสมมติ, 2563)

“อายุไม่มีผลต่อการเรียนและการจบปริญญาเอก ในรุ่นเดียวกันที่เข้าเรียนก็มีคนที่อายุมากกว่าก็สามารถเรียนและจบได้” (D5 นามสมมติ, 2563)

2.2 อาชีพกับความสำเร็จในการเรียนปริญญาเอก ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่เห็นว่า อาชีพมีผลต่อการเรียนและความสำเร็จในการเรียน โดยเฉพาะผู้ที่ประกอบอาชีพอาจารย์จะค่อนข้างได้เปรียบกลุ่มอาชีพอื่น ดังคำกล่าวที่ว่า

“อาชีพมีผลต่อการเรียน การสั่งสมประสบการณ์ที่ได้เคยทำงาน เวลาออกพื้นที่ได้พบปะคนสามารถเอามาเป็นข้อมูลเบื้องต้นให้ค้นหาและศึกษาในสิ่งที่สนใจต่อได้” (D2 นามสมมติ, 2563)

“อาชีพมีผลต่อการเรียนในแง่ของเวลา เนื่องจากทำงานธนาคาร ฉะนั้นเวลาที่เรียนจะเรียนได้เฉพาะวันเสาร์-อาทิตย์ 2 วัน ส่วนวันธรรมดาแทบจะไม่มีเวลามาทบทวนบทเรียนอะไรเลย เพราะทำงานจะเริ่ม 08.30 น. บางวันเลิกงาน 20.00-21.00 น. ตอนเรียนปี 1-3 ยังทำงานธนาคาร แต่ตอนทำวิทยานิพนธ์จริงจึงตัดสินใจลาออกจากงานเพื่อมาทำวิทยานิพนธ์ เพราะเป็นปีสุดท้ายแล้ว” (D1 นามสมมติ, 2563)

“.....การที่เราเป็นอาจารย์จะได้เปรียบกว่านักศึกษาคนอื่น เราจะได้เทคนิคไปสอนนักศึกษาว่าการจะเข้าไปขอความช่วยเหลือจากใครก็ต้องเข้าไปด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตน ต้องพูดจาเพราะ แล้วก็ต้องมีเทคนิคที่จะถาม เวลาทวงถามงานจากอาจารย์ให้ดูน่ารัก.....การเป็นอาจารย์จะทำให้เรารู้และเข้าใจอะไรเร็ว เวลามีปัญหาที่กล้าถาม กล้าที่

จะบอกว่าตัวเองไม่เข้าใจ.....” (D10 นามสมมติ, 2563)

2.3 รายได้กับความสำเร็จในการเรียน
ปริญญาเอก ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่เห็นว่า รายได้
มีผลต่อการเรียนอย่างมาก เนื่องจากการเรียน
ในระดับปริญญาเอกต้องใช้จ่ายค่าน่าสูง ดัง
คำกล่าวที่ว่า

“รายได้มีผลต่อการเรียนและความสำเร็จ
ถ้ามีเงินไม่พอก็เรียนไม่จบ หากขาดเงินก็ส่งผล
ทำให้เครียดและบั่นทอนการเรียน ตนเรียนด้วยทุน
ส่วนตัวและไม่ได้ลาเรียน” (D2 นามสมมติ, 2563)

“.....ถ้าไม่มีเงินเก็บเดือนร้อนแน่ เพราะว่า
ความจำเป็นเยอะมาก การเรียนตอนท้ายจะเป็น
เรื่องของงานวิจัย มีค่าใช้จ่ายเยอะ อยากให้ข้อมูล
วิจัยสมบูรณ์ แบบก็ต้องจ้างคนมาช่วยเก็บ
ข้อมูล.....” (D3 นามสมมติ, 2563)

“การเรียนปริญญาเอกต้องมีเงินอย่างน้อย
7-8 แสน หรือ 1 ล้านบาท ค่าเทอมของตัวเองอย่าง
เดียวอยู่ประมาณ 65,000 บาท แล้วอย่าลืมนะว่า
ต้องมีค่าเดินทาง ค่ากิจกรรมอื่น และอุปกรณ์
ทั้งหลายอีก” (D13 นามสมมติ, 2563)

“รายได้มีผลอย่างมากต่อการเรียน ถ้าเรา
ไม่มีเงินสะสม เราจะลำบากและไม่มีวันนี้” (D14
นามสมมติ, 2563)

2.4 สุขภาพกับความสำเร็จในการเรียน
ปริญญาเอก ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่เห็นว่า
สุขภาพไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการเรียน เพราะ
ร่างกายยังแข็งแรงดี แม้จะมีอาการเครียดบ้าง แต่
ก็ไม่ได้เป็นปัญหาต่อการเรียน หากเจ็บป่วยก็ต้อง
หยุดพักผ่อน ดังคำกล่าวที่ว่า

“ตอนเรียนสุขภาพแข็งแรงตลอด เพราะมี
การวางแผน เช่น วันจันทร์ถึงศุกร์จะทำงานตั้งแต่
08.00 น. จนถึง 16.30 น. หลังจาก 16.30 น. ก็กิน
อาหาร เพื่อรักษาสุขภาพ จากนั้นก็เริ่มต้นทำงาน
ของตัวเองตั้งแต่ 18.00 น. จนถึง 03.00 น. เราต้อง
ทำงานใช้เวลาเยอะมาก ก็เลยต้องรักษาสุขภาพให้
ดี ไม่เคยล้มป่วยในระหว่างการเรียน เพราะสุขภาพ
ค่อนข้างดีและเรียนตอนอายุน้อย” (D5 นามสมมติ,
2563)

“สุขภาพช่วงแรก ๆ ที่เข้าไปเรียน ก็ดีนะ พอ
เรียนไปสักระยะหนึ่งก็มีเรื่องเครียด ๆ เข้ามาก็ทำให้
ป่วยเหมือนกัน แต่ก็ไม่ได้ป่วยอะไรมากมายคือ มี
อาการปวดตา แต่ก็เป็นนิด ๆ หน่อย ๆ” (D1 นาม
สมมติ, 2563)

“ถ้าสุขภาพไม่ดีเจ็บป่วยก็ต้องหยุด หรือ
ทำงานให้น้อยลง ซ้ำลง ซึ่งการเรียนปริญญาเอกงาน
เยอะไม่สามารถค้างได้ ต้อง clear ออกตลอด” (D2
นามสมมติ, 2563)

2.5 การสนับสนุนของครอบครัวกับ
ความสำเร็จในการเรียนปริญญาเอก ผู้ให้ข้อมูลหลัก
ส่วนใหญ่เห็นว่า ได้รับการสนับสนุนกำลังใจและ
เงินจากครอบครัว แต่บางรายก็ต้องหาเงินมาจ่าย
ค่าเล่าเรียนเอง ดังคำกล่าวที่ว่า

“ครอบครัวสนับสนุน แต่ไม่ได้เข้ามายุ่ง ให้
สิทธิ์ในการตัดสินใจเอง เขาแค่ทำหน้าที่สนับสนุน
ส่งเสริม พุดคุยให้กำลังใจ เรื่องการเรียนนั้น ช่วย
เหลือตัวเองมาตลอด เงินทุนการศึกษา คุณพ่อ
จัดการให้คือ เตรียมไว้ให้ล่วงหน้า รอคอยพร้อมว่า
เราจะเรียนเมื่อไหร่เท่านั้นเอง” (D16 นามสมมติ,
2563)

“ครอบครัวสนับสนุน ไม่มีปัญหา ดูแลตัวเองได้ตามปกติ ผมไม่มีลูก ภรรยาสนับสนุนการเรียน” (D13 นามสมมติ, 2563)

“ตอนเรียนครอบครัวสนับสนุน เพราะต้องขออนุญาตสามีและลูก เนื่องจากคุณพ่อคุณแม่เสียชีวิตไปแล้ว เขาบอกว่าถ้าบริหารจัดการเวลาได้ ก็ไปเรียนได้เลย” (D14 นามสมมติ, 2563)

“...อยู่กับพ่อแม่ ท่านก็สนับสนุนให้เรียนปริญญาเอก แต่ค่าใช้จ่ายในการเรียนผมออกเองทั้งหมด” (D1 นามสมมติ, 2563)

“พ่อแม่สนับสนุน แต่ก็เรียนด้วยตัวเอง” (D2 นามสมมติ, 2563)

2.6 การสนับสนุนของที่ทำงานกับความสำเร็จในการเรียนปริญญาเอก ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่เห็นว่า หัวหน้างานและที่ทำงานให้การสนับสนุน เพื่อจะได้นำเอาความรู้มาพัฒนาองค์กร ส่วนผู้เรียนที่เป็นเจ้าของกิจการ มีแรงผลักดันจากตำแหน่งหน้าที่การงานที่ทำอยู่ ดังคำกล่าวที่ว่า

“ที่ทำงานมีส่วนสนับสนุนในความสำเร็จ เจ้านายเห็นเรื่องการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ มองว่าการเรียน ปริญญาเอกเป็นการเปิดโลกทัศน์” (D12 นามสมมติ, 2563)

“ที่ทำงานส่งเสริมให้เรียน เพราะจะได้เอามาใช้งานตรงกับ field ของเรา” (D12 นามสมมติ, 2563)

“บริษัทออกเงินให้ ผมเป็นคนสร้างบริษัทมา ชื่อผมก็ยังคงเป็น Owner ต้องพยายามเรียนให้จบ ไม่จบไม่ได้ เพราะว่าเราเป็นผู้นำองค์กร.....” (D13 นามสมมติ, 2563)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

3.1 ทักษะคิดต่อการเรียนปริญญาเอก ผู้ให้ข้อมูลหลักมีทัศนคติเชิงบวกต่อการเรียนปริญญาเอก เพราะช่วยพัฒนาศักยภาพของตนเอง ยกกระตือรือร้นด้านความคิด ทำให้มีความรอบรู้ มีกระบวนการคิดในเชิงวิชาการมากขึ้น มีทักษะความรู้ในการถ่ายทอดที่ดี เป็นผู้นำได้อย่างมั่นใจและสง่างาม การเรียนจบปริญญาเอกเป็นความภาคภูมิใจในชีวิต

3.2 แรงผลักดันที่ทำให้เรียนปริญญาเอก ผู้ให้ข้อมูลหลักมีเหตุผลหลากหลาย เช่น แรงผลักดันมาจากผู้บริหารระดับดีออกเตอร์ซึ่งเป็นต้นแบบที่ดี อยากประกอบอาชีพอาจารย์ในมหาวิทยาลัย บางคนทำงานเป็นอาจารย์อยู่แล้วแต่อยากพัฒนาความรู้ของตนเอง การได้คลุกคลีกับอาจารย์ในมหาวิทยาลัยและอยากสอนให้ดีกว่าอาจารย์ที่ผู้เรียนเคยเป็นลูกศิษย์ การได้เรียนตามฝันของคุณพ่อคุณแม่หรือครอบครัว ได้แรงผลักดันมาจากลูก ซึ่งเป็นคนหัวก้าวหน้าและอยากเป็นต้นแบบให้กับลูก ความต้องการการยอมรับในความสำเร็จและความเท่าเทียม ต้องการสร้างความมั่นใจว่าจะนำองค์กรได้อย่างสง่างามและอยู่ในสังคมอย่างมีคุณค่า อยากใช้เวลาให้เกิดประโยชน์มากที่สุดและมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนเป็นทุนเดิม อยากต่อยอดความรู้จากระดับปริญญาโท อยากมีอนาคตที่มั่นคงและการเรียนจบปริญญาเอกน่าจะมีเครดิตดีกว่าผู้ไม่ได้เรียน การมีความพร้อมด้านการเงิน ครอบครัว (สามี-ภรรยา) สนับสนุน และลูกโตพอที่จะดูแลตัวเองได้แล้ว

3.3 สิ่งที่ทำให้เชื่อมั่นว่าสามารถเรียนจบปริญญาเอก ผู้ให้ข้อมูลหลักกล่าวว่า เกิดจากหลายสิ่ง เช่น การมีความเชื่อมั่นในตัวเอง การมีความขยันหมั่นเพียร ความตั้งใจ ความมานะอดทน ความรอบรู้ในกระบวนการวิจัย การมีอาจารย์ที่ปรึกษา (advisor) ที่คุยกันรู้เรื่องและเข้าใจนักศึกษา ในการจับคำสำคัญ (keyword) ของแต่ละเรื่องและนำข้อมูลที่มีอยู่มาร้อยเรียงให้เป็นเรื่องราว

3.4 ปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จในการเรียนปริญญาเอก ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่เห็นว่า อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มีผลอย่างมากต่อความสำเร็จ อาจารย์เป็นตัวเร่งและผลักดันให้ทำงานได้เสร็จทันเวลาและจบเร็วขึ้น สถานที่เรียนวัสดุอุปกรณ์ แม้จะมีผลต่อการเรียนอยู่บ้างแต่ก็ไม่มีผลต่อการสำเร็จการศึกษา ส่วนชื่อเสียงของหลักสูตรผู้ให้ข้อมูลหลักไม่ได้ให้ความสำคัญมากเท่ากับตัวผู้สอนและอาจารย์ประจำหลักสูตรที่เลือกเรียนเพราะสอดคล้องกับอาชีพที่ทำอยู่ สถานที่เรียนอยู่ใกล้บ้าน การเรียนในวันเสาร์-อาทิตย์ สะดวกกว่าเรียนวันธรรมดา

3.5 ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาปริญญาเอก ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่มีความรู้สึกว่าคุณค่าที่ได้รับมีคุณค่าและคุ้มค่ากับเวลาที่ใช้ไป เพราะผู้บริหารองค์กรเห็นคุณค่าและให้ความไว้วางใจ ดึงมาร่วมงานและมอบหมายงานที่นอกเหนือจากงานประจำให้ทำ ความรู้ที่ได้มาทำให้กลายเป็นไอดอล (idol) ของคนที่บ้านและสังคม

3.6 ความคาดหวังจากการเรียนปริญญาเอก ผู้ให้ข้อมูลหลักมีความคาดหวังก่อนเรียนว่าอยากได้ความรู้และประสบการณ์ไปใช้ประโยชน์ใน

การทำงาน อยากเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิต ทั้งด้านครอบครัว การงาน และการเรียน อยากพบอาจารย์ที่ดี ได้รับการบริการที่ดี อยากได้แนวทางในการทำงานวิจัย อยากมีดีออกเตอร์นำหน้าชื่อ อยากรู้ว่าระบบการศึกษาเขาเรียนกันอย่างไร ทำอย่างไรจึงจะเรียนจบ

3.7 ความคาดหวังหลังเรียนจบ ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่ มีความสมหวังตามที่ตั้งใจไว้ เพราะได้งานใหม่หลังเรียนจบปริญญาเอก ได้รับตำแหน่งสูงขึ้น ได้รับมอบหมายให้ทำงานใหม่ ๆ ได้ทำงานพิเศษที่ต้องใช้ความสามารถและทำให้พ่อแม่ภูมิใจ ได้หลักการคิดวิเคราะห์ มีมุมมองที่กว้างขึ้น ได้ทำงานวิจัยใหม่ ๆ ที่ท้าทาย

3.8 สิ่งที่ได้รับหลังเรียนจบ

3.8.1 ชีวิตส่วนตัว ผู้ให้ข้อมูลหลักรู้สึกว่าคุณค่าของตัวเองได้พัฒนาขึ้น มีความสุข ใจกว้าง สบายใจ มีความภาคภูมิใจ ชีวิตเปลี่ยนจากผู้รับมาเป็นผู้ให้ แก่สังคม เช่น เป็นผู้บรรยายหรือถ่ายทอดความรู้ให้แก่เด็กนักเรียน นักศึกษา

3.8.2 ชีวิตด้านการทำงาน ผู้ให้ข้อมูลหลักรู้สึกว่า ชีวิตส่วนตัวเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น เพราะได้งานที่ภูมิใจ ได้เลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้น ได้รับเงินเดือนเพิ่มขึ้น ผู้ใหญ่ให้ความไว้วางใจ ให้งานสำคัญนอกเหนืองานประจำมาทำ เป็นที่ยอมรับของสังคมให้เข้าร่วมงานในระดับที่สูงขึ้น

3.8.3 ชีวิตด้านครอบครัว/สังคมรอบข้าง ผู้ให้ข้อมูลหลักรู้สึกว่า ครอบครัวกลับมามีความสุขอีกครั้ง เพราะมีเวลาทำกับข้าวให้กับลูกและสามี รับประทานเหมือนเดิม ได้พบหน้ากันทุกวันตามปกติ ลูกมีความภาคภูมิใจในตัวคุณพ่อคุณแม่ที่

เรียนจบปริญญาเอก ครอบครัว (คุณพ่อคุณแม่) ภาคภูมิใจที่ถูกเรียนจบปริญญาเอกและจบด้วยคะแนนที่สูง ส่วนสังคมรอบข้างคือ ลูกน้องให้เกียรติและยอมรับ ผู้บริหารระดับสูงเห็นคุณค่าและให้การสนับสนุนการทำงาน สถานภาพทางการศึกษาที่เปลี่ยนไปทำให้ผู้ที่เคยร่วมงานในอดีตยกย่องให้เกียรติ โดยเรียกค่านำหน้าชื่อว่าดีออกเตอร์

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนชีวิต

4.1 การวางแผนด้านการเงิน ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่ มีการหาข้อมูลเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการเรียนกับสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ส่วนผู้ที่ไม่ได้เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายจะพิจารณาแค่ว่าเป็นสาขาที่ตรงกับความต้องการที่จะเรียนหรือไม่ ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่มีการวางแผนด้านการเงินเป็นอย่างดี เพื่อให้มีเงินใช้จ่ายในการเรียนจนสำเร็จ การศึกษา เงินที่ใช้ศึกษาส่วนใหญ่มาจากการเก็บสะสมไว้เรียนเอง บางคนได้รับการสนับสนุนจากรอบครัว (คุณพ่อคุณแม่) อาจารย์บางคนและผู้ที่ทำงานอยู่ในบริษัทบางบริษัทจะได้รับเงินค่าเล่าเรียนจากองค์กรของตัวเอง

4.2 การวางแผนด้านการเรียน ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่ ไม่มีการเตรียมความพร้อมก่อนเรียนปริญญาเอก ไม่ได้เรียนภาษาอังกฤษเพิ่มเติม บางคนจบปริญญาโทจากต่างประเทศ มีความรู้ภาษาอังกฤษดี บางมหาวิทยาลัยจัดให้ผู้สมัครเรียนได้สอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษระดับบัณฑิตศึกษา ผู้ให้ข้อมูลหลักหลายคนมีการวางแผนที่จะเรียน

ปริญญาเอกด้วยการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต บางคนวางแผนล่วงหน้า 3-4 เดือน 6 เดือน จนถึง 1 ปี หลายคนมีการวางแผนกำหนดเวลาทำงานและแบ่งเวลาเรียน แต่ไม่ได้ทำตารางการเรียน/ตารางการทำงานแบบตายตัวคือ จัดสรรเวลาและเพิ่มเวลาทำงานในตอนกลางคืน นอนน้อยลงทำงานหนักขึ้น บ้างก็จะพยายามเคลียร์ (clear) งานประจำที่ทำงานไม่ไหวค้ำจากนั้นจะเริ่มงานที่เรียนปริญญาเอกทุกวันตั้งแต่ 1 ทุ่มถึงเที่ยงคืน ส่วนหลักหรือวิธีการเรียนให้ประสบความสำเร็จนั้น ผู้ให้ข้อมูลหลักเห็นไปแนวทางเดียวกันว่าจะต้องมีความมุ่งมั่น ตั้งใจ มีวินัย อดทน มีการวางแผนการเรียน จัดสรรเวลาในการเรียนและอ่านหนังสือ

4.3 การวางแผนด้านอาชีพ หลังจากเรียนจบปริญญาเอกแล้ว ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่ยังไม่คิดจะเรียนอะไรต่อ เพราะเข้าใจหลักการและแนวคิดที่ได้รับจากการเรียนปริญญาเอกแล้ว จะมุ่งทำงานประจำให้ดี กอปรกับรอดูสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งภาวะเช่นนี้มีความเสี่ยง ไม่เหมาะที่จะลงทุนหรือขยายธุรกิจ หลังจากเรียนจบปริญญาเอกแล้วผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่ยังไม่คิดจะเปลี่ยนงาน บางคนหลังจากจบแล้วก็ได้ทำงานที่ปรารถนาคือ เป็นอาจารย์และจะทำงานในมหาวิทยาลัยต่อไปเรื่อย ๆ หลังจากเรียนจบปริญญาเอกแล้วผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่ยังคงทำงานในตำแหน่งเดิม การเรียนจบจึงไม่ได้ส่งผลกระทบอย่างใดต่องานประจำ แต่ในอีกแง่มุมหนึ่ง ความรู้ที่ได้เรียนมาช่วยเพิ่มความสามารถให้ตัวเองและทำให้มองโลกกว้างขึ้น

**ตอนที่ 5 ปัญหาและอุปสรรคของการ
ศึกษาระดับปริญญาเอก**

ผู้ให้ข้อมูลหลักเห็นว่านักศึกษาระดับ

ปริญญาเอกประสบกับอุปสรรค มีแนวทางแก้ไข
ปัญหาระหว่างเรียน และมีข้อเสนอแนะ ดังแสดงใน
ตารางที่ 2, 3 และ 4 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ปัญหาและอุปสรรคของการเรียนระดับปริญญาเอก

ผู้ให้ข้อมูลหลัก	ปัญหาและอุปสรรค
D1, D3, D15	ความไม่พร้อมเรื่องเงิน
D1	ความท้อแท้ระหว่างการเรียน
D5	นักศึกษาทำงานซ้ำ ทำงานขาดช่วง อาจารย์ที่ปรึกษาตั้งกฎเกณฑ์การเผยแพร่ผลงาน วิทยานิพนธ์ไว้สูงคือ ให้ลงในสกอร์ปัส (Scopus) และวารสารนานาชาติเท่านั้น โดยที่ มหาวิทยาลัยไม่ได้มีระเบียบบังคับ ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการเผยแพร่
D11	มีเวลาจำกัด ต้องแบ่งเวลาไปดูแลคนในครอบครัว
D12	อาจารย์ที่ปรึกษาว่างไม่ตรงกัน และไม่สนับสนุนลูกศิษย์
D15	การบริหารจัดการด้านเวลา และการวางแผนชีวิตด้านการศึกษา
D17	ขาดความชำนาญในการวิจัย/การทำวิทยานิพนธ์

ตารางที่ 3 แนวทางการแก้ไขปัญหาระหว่างเรียน

ผู้ให้ข้อมูลหลัก	ปัญหาและอุปสรรค
D1	มีความมานะอดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ศึกษาตามแผนที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้
D2	จัดเวลาให้ดี
D3	ลดอีโก้ (Ego) หรือความเย่อหยิ่งทะนงตนลง
D13	ฟังตัวเองหรือแก้ปัญหาด้วยตัวเองก่อน หากแก้ปัญหาไม่ตกจะเข้าพบอาจารย์ ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำ
D14	ตั้งสติให้ดีแล้วค่อย ๆ แก้ไขปัญหาไปที่ละจุด เข้าหาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำ
D16	วางแผนการเรียนให้ดี ดูว่าจะเรียนจบเมื่อใด แยกงานประจำออก อย่าเอางานประจำ มารวมกับการเรียน

ตารางที่ 4 ข้อเสนอแนะ

ผู้ให้ข้อมูลหลัก	ปัญหาและอุปสรรค
	1. เกี่ยวกับการเรียน
D1, D14	1) อุดหนุน อย่าทำข้อแก้ตัวอุปสรรค
D8	2) แบ่งเวลาให้ดี ตัดบางกิจกรรมที่ไม่สำคัญทิ้งไป ตั้งใจเรียนอย่างจริงจัง มุ่งมั่นกับการเรียนให้ดีที่สุด
D14	3) ตั้งสติ เมื่อมีปัญหาให้เข้าหาอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างต่อเนื่อง
D16	4) วางแผนการเรียนให้ดี
	2. อาจารย์ที่ปรึกษา/สถาบันการศึกษา
D14, D5	1) เลือกอาจารย์ที่ปรึกษาที่สามารถให้คำปรึกษาได้ เข้าใจนักศึกษา เลือกอาจารย์ที่ปรึกษาที่อยู่ใน Field ที่ตรงกับวิทยานิพนธ์ที่จะทำ
D1	2) เลือกเรียนในมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนในหลักสูตรที่เราสนใจ
D12	3) อาจารย์ผู้ใหญ่อายุมาก ๆ จะไม่ทันอาจารย์รุ่นใหม่ ในเรื่องการยอมรับการเปลี่ยนแปลง
D17	4) เลือกเรียนในสถาบันที่เรามีความเชื่อมั่นในหลักสูตรและตัวผู้สอน
	3. เกี่ยวกับการวางแผนด้านการเงิน
D9	1) การเรียนที่ยาวนานเกินไปจะทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่ม จึงควรรีบเรียนให้จบตามหลักสูตร
D16	2) การเรียนระดับปริญญาเอกควรมีเงินสำรองในบัญชีหลักล้านบาท จึงจะไม่เกิดความกังวลใจ
D17	3) วางแผนการเงินล่วงหน้าให้ดี พิจารณามีเงินเพียงพอที่จะเรียนจนจบหลักสูตรหรือไม่

5. อภิปรายผล

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการศึกษาระดับปริญญาเอกในประเทศไทยประกอบด้วย 3 อย่าง คือ 1) **เงิน** ที่นำมาใช้จ่ายเป็นค่าเล่าเรียน การเรียนในระดับปริญญาเอกจำเป็นต้องใช้เงินจำนวนมากตั้งแต่หลักแสนถึงหลักล้านบาท สอดคล้องกับงานวิจัยของพรรณพนธ์ จันทา และ อัจฉริยา ปราบอริพ่าย (2558) พบว่า ค่าใช้จ่ายในการศึกษาตั้งแต่แรกเข้าจนกระทั่งสำเร็จการศึกษา เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คนตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2) **อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์** ช่วยผลักดันให้นักศึกษาทำงานได้เสร็จทันเวลาและจบได้เร็วขึ้น การมีอาจารย์ที่ปรึกษาที่คุยกันรู้เรื่องและเข้าใจ นักศึกษา ทำให้นักศึกษาเชื่อมั่นว่าจะสามารถเรียนจบปริญญาเอกได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของพรรณพนธ์ จันทา และอัจฉริยา ปราบอริพ่าย (2558) พบว่า อาจารย์มีบทบาทในการกระตุ้นให้ลูกศิษย์เกิดการคิดวิเคราะห์และลงมือปฏิบัติจริง อาจารย์มีความสามารถในการอธิบายและถ่ายทอดความรู้ให้แก่ลูกศิษย์ มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเหมาะสมกับยุคสมัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับลูกศิษย์ มีความเป็นกันเอง มีความเต็มใจในการให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำเรื่องการเรียนรู้ การค้นคว้า และยอมรับฟังความคิดเห็นของลูกศิษย์ 3) **การวางแผนชีวิตของนักศึกษาปริญญาเอก** เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่สำคัญ 3 ด้านคือ การวางแผนด้านการเงิน ด้านการเรียน และด้านอาชีพ ผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิตย่อมเป็นผู้ที่รู้จักการวางแผนชีวิต พบว่าการวางแผน

ชีวิตและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความเกี่ยวข้องของเกี่ยวกัน และผลักดันให้คนที่รู้จักวางแผนชีวิตและมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ประสบความสำเร็จ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นตัวแปรหนึ่งที่ช่วยผลักดันให้นักศึกษาปริญญาเอกประสบความสำเร็จด้านการเรียน กล่าวคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติต่อการเรียน พฤติกรรมการใฝ่รู้ ความขยันในการเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ มนตรี ธาดา (2547) พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน มีความสำคัญต่อพฤติกรรมการขยันเรียนมากที่สุด นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน มีความพึงพอใจในวิชาชีพ ใฝ่รู้ ขยันหมั่นเพียรในการเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง กล่าวได้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสำคัญต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของลลิตา สาสาย (2550) พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และความเชื่อมั่นในตนเอง ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาตามเวลาในหลักสูตรของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่นักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงและมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง มีโอกาสสำเร็จการศึกษาตามเวลาในหลักสูตรมากกว่านักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Steinmayr & Spinath (2009) ซึ่งพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กับการเรียนของนักเรียนชาวเยอรมันที่กำลังศึกษาในโรงเรียนเตรียมเข้ามหาวิทยาลัย และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สามารถอธิบายการเรียนในโรงเรียนได้พอ ๆ กับตัวแปรเชาวน์ปัญญา นอกจากนี้ยังพบว่า การวางแผนด้านอาชีพ เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษา

ต่อระดับปริญญาโทของนักศึกษา (ปิยรัตน์ บุตรศรี, 2554; พรรณพินิจ จันทา และอัจฉริยา ปราบอริพ่าย, 2558) เพราะเชื่อว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทแล้วจะมีโอกาสหางานได้ง่าย มีอาชีพที่มั่นคง มีเงินเดือนเพิ่มขึ้น มีโอกาสก้าวหน้าในชีวิต และมีโอกาสศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุทุมพร ไชยฉลาด และจงดี้ โตอ้อม (2559) ซึ่งพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาคือ ต้องการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและนำไปประกอบอาชีพ เป็นการสร้างโอกาสและความก้าวหน้าหลังสำเร็จการศึกษา ต้องการเพิ่มความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ต้องการวุฒิการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสในการเปลี่ยนงาน ต้องการหาความรู้ใหม่เพิ่มเติมเพื่อการประกอบอาชีพอิสระ ต้องการคุณวุฒิการศึกษาเพื่อการเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้นและมีเงินเดือนเพิ่มขึ้น

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1) การวิจัยนี้พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการศึกษาระดับปริญญาเอกในประเทศไทยคือ 1) เงิน 2) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ 3) การวางแผนชีวิตของนักศึกษาปริญญาเอก โดยเฉพาะอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นตัวแปร

เชิงรูปธรรมที่ใกล้ชิดและมีอิทธิพลอย่างมากต่อการเรียนและการจบของนักศึกษา ควรได้รับการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้ใช้บริการ ซึ่งในที่นี้คือ นักศึกษา

2) หน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยคือ บัณฑิตวิทยาลัย ควรนำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยนี้ไปส่งเสริมและเผยแพร่เพื่อดึงดูดนักศึกษาระดับปริญญาเอกให้หันมาสนใจศึกษากันมากขึ้น นอกจากนี้ สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งเป็นองค์กรภาครัฐที่สำคัญควรจัดอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและสอดแทรกองค์ความรู้เหล่านี้ให้ประชาคมได้ทราบ

6.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การเก็บข้อมูลวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก การศึกษาครั้งต่อไปควรใช้วิธีการเก็บข้อมูลอื่น ๆ ที่ต่างออกไป เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพงานวิจัย เช่น การเก็บข้อมูลด้วยแบบทดสอบการศึกษาเฉพาะกรณีร่วมกับวิธีการสนทนากลุ่ม (focus group discussion) ซึ่งเป็นวิธีการที่สามารถเก็บข้อมูลจากตัวอย่างจำนวนหลายคนได้ในเวลาอันสั้น และสามารถเสนอผลการศึกษาได้ในเวลาอันจำกัด

References

- Butsri, P. (2554). *Alternative : Motivation to Study in Graduate Programs of Graduate Students at Nakhon Phanom University*. Thesis Department of Public Administration,
- Chantawaniche, S. (2539). *Qualitative research methods*. 6th ed. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Economic Intelligence Center (EIC), Siam Commercial Bank “*The higher the end, the higher the salary. The more often change jobs Salary even more?*.” Retrieved September 15, from : <https://www.marketingoops.com/reports/industry-insight/education-salary/> 2563.
- Harbison, F., & Myers, C.A. (1964). *Education, Manpower and Economic Growth: Strategies of Human Resource Development*. New York: McGraw-Hill Book Co.
- Janha, P., & Prabaripai, A. (2558). Factors Affecting the Needs for Master’s Degree Studies at Kasetsart University. *Veridian E-Journal, Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and arts)*. 8(1), 290-318.
- Office of the Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation. (2562). *Higher Education Statistics year 2561*. Bangkok: Higher Education Information Center, Office of the Director.
- Sasai, L. (2550). *Factors Effecting Completion of Bachelor’s Degree Programs of Sukhothai Thammatirat Open University Students*. Master thesis, Educational Measurement. Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University.
- Steinmayr, R., & Spinath, B. (2009). The Importance of Motivation as a Predictor of School Achievement. *Learning and Individual Differences*, 19(1), 80-90.
- Thada, M. (2547). Psychosocial factors related to diligent study and sports practice behavior of sports school students in the Northeast Under the Department of Physical Education. *Journal of Psycho-Behavior Science: Thai Behavioral System*. 1(2), p. 37-62.
- Waichalad, U., & To-im, J. (2559). Influencing Factors for Post-graduation Study Decision Making of Graduate Students in Faculty of Environment and Resource Studies, Mahidol University. *Valaya Alongkorn Rajabhat University Under the Royal Patronage*. 10(2), p. 165-177.
- “*Why study a Ph.D.?*.” Retrieved: September 20, 2563., from: <http://thaisky.com/reasons-to-do-phd/>